

Patrim+ proiektuak Pirinioetako landa-ondare eta -berrikuntzako zentroyen sare bat finkatzen du, lurraldearen dinamizazioaren, ikerketaren, digitalizazioaren eta publikoarekiko elkarrizketaren aldeko apustu sendoa eginez.

Sareak Frantziako, Aragoi, Katalunia, Gipuzkoa, Hautes-Pyrénées, Ariège eta Haute-Garonneko zentroak biltzen ditu, Pirinioetako mugaz gaindiko eremuan, Pirinioetako ondarearen kudeaketa jasangarrirako ekimenak partekatzen dituztenak.

Testuinguru horretan, Patrim+ proiektua garatu da, Interreg POCTEFA programaren barruan. Proiektu horren % 65 Eskualde Garapeneko Europako Funtsak (EGEF) finantzatzen du.

Patrim+ proiektua online jardunaldi bat egin ondoren amaitu da. Bertan, Pirinioetako landa-ondare eta -berrikuntzako zentroyen mugaz gaindiko sare bat finkatu duen ekimen horren emaitzak aztertu dira.

Mugarri nagusien artean honako hauek daude: pandemia betean sortutako Pirinioetako mitoei buruzko **lankidetzakeraketa** bat, **errealitate areagotuko** irtenbide berriak eta publiko berriekin konektatzeko digitalizazioa, lan-jardunaldiak, ikerketa-jardunaldiak eta **artisten egoitzak**, eta landa-eremuetako **museoen kudeaketari buruzko liburu bat** argitaratzea. Horrez gain, **lurraldean dinamizazio**-proiektu berrien oinarriak ezarri izana dago, eta proiektu horiek **ondarea tokiko eta artisautzako ekoizleekin** lotzen dute, bai eta tokiko eta eskulangintzako ekoizleekin ere.

Era berean, sarea **Pyrenoteca** abian jartzen ari da, **Pirinioetako ondareari buruzko baliabideen lehen zentro birtuala**. Ekimen honen helburua da datuak biltzea eta mundu akademikoan eta tokian bertan egindako ikerketei balioa ematea, unibertsitateen, ikertzaileen eta zentro eta museoen arteko lotura izan daitezen. Lehenengo gaien artean, Pirinioetako mitoak eta unibertso sinbolikoa, Pirinioetako Historian emakumeen papera, historiaurreko arkeologia, landatartasuna, modernitatea eta garaikidetasuna daude, besteak beste.

Epe ertainean, sarearen helburua da Europan jardun dezakeen lurralde-elkarte egonkor bihurtzea.

Patrim+ proiektuak, Interreg-POCTEFA programaren esparruan, 11 bazkide izan ditu: **Communauté de Communes Couserans-Pyrénées** (Seix-eko Gaztelua– Couserans-eko Ondarea), **Hoya de Huesca/Plana de Uesca eskualdea** (Espacio Salto de Roldán, Nueno), **Somontano de Barbastro eskualdea** (Centro del Arte rupestre, Colungo), **Ayerbeko Udala** (Ramón y Cajal Interpretazio Zentroa), **Grauseko Udala** (Espacio Pirineos), **Commune de Beaudéan** (Musée Larrey), **K6 Kultur Kudeaketa enpresa** (Igartubeiti Baserri Museoa, Ezkio), **Bartzelonako Unibertsitate Autonomoa** (Espai Orígens, Camarasa), **Euskal Herriko Unibertsitatea**, **Ecomuseo del Valls d'Àneu** eta **Musée de l'Aurignacien** (Aurignac).

Eskualde Garapeneko Europako Funtsak (EGEF) finantzatu du proiektua % 65ean, Interreg V-A Espainia-Frantzia-Andorra (POCTEFA 2014-2020) programaren bidez.

Ikerketak, jardunaldiak eta egoitzak

Sarea ikerketarako eta gizarte-berrikuntzarako gune emankorra izaten ari da. Horrela, Patrim+ elkartearen esparruan, "Pirinioetako museoak eta ondare-zentroak: gizarte-kohesiorako espazioak eta tokiko garapenerako tresnak" ikerketa egin da, eta espazio horiek beren ingurunean gizarte-kohesiorako eta tokiko ekonomiaren garapenerako duten garrantzia nabarmendu da.

Euskal Herriko Unibertsitateko antropologo talde batek egin du ikerketa, Patrim sareko lau zentrori buruz: Grauseko Espacio Pirineos, Ecomuseu dels Valls d'Àneu (Lleida), Igartubeiti Baserri Museoa (Gipuzkoa) eta Seixeko Gaztelua-Couserans bailaretako Ondarearen Interpretazio Zentroa (Frantzia).

Era berean, landa-inguruneetako kultura-ekipamenduek aurre egin behar dieten erronkei heldu zitzaizen Ecomuseu de les Valls d'Àneu-n egindako ikerketa-jardunaldietan. Zentro horrek antolatu zituen jardunaldiak, Euskal Herriko Unibertsitatearekin eta Communauté de Communes Cousl-Pyrénéesekin batera.

Duela gutxi, urrian, "Ondarea eta Muga" webinarra egin zen, mugaz gaindiko eremuetan kultura-ondarearen kudeaketa aztertzeke eta eztabaidatzeko. Horretarako, Europako ondare-proiektuei lotutako hainbat adituk sare-lanak eta proiektu komunak lurralde, administrazio eta herrialde desberdinetatik garatzeak dakartzaten erronkak, aukerak eta problematikak jorratu zituzten.

Emakumeak, historia eta lurraldea

Bestalde, Beaudéango (Frantzia) Larrey Museoa, Communauté de Communes Couserans-Pyrénées delakoaren laguntzarekin, lan-jardunaldi arrakastatsua antolatu zuen, "Mendiak mugitu dituzten emakume pirinotarrak" izenburupean. Bertan, genero-ikuspegia nabarmendu zen historian eta emakumeek Pirinioetako munduan duten paper garrantzitsua, kontakizun historiko tradizionalen islarik izan ez duena.

Ekimen horretatik abiatuta, Patrim+ elkarteko bazkideak lanean ari dira denboran zeharreko mugaz gaindiko eremu horretan emakumeei buruzko ikerketa historikoan oinarritutako liburu bat argitaratzeko. Lan aitzindaria da, mugaren alde batean eta bestean hainbat azterketa sartzeko duen gaitasunagatik, hainbat etapa historikori buruz eta emakumeen ikuspegitik.

Generoaren eta lurraldearen gaineko ekintzaren ikuspegi hori presente egon da Patrim+ proiektuko mugaz gaindiko artisten egoitzetan ere, erakusketak, emanaldiak eta tailerrak sortu baitzituzten, eta Beatriz Aisa & Delphine Tambourindeguyk hartu zuen parte Seixeko gazteluan (Ariège), Pirinioetako arkitekturak eta biztanleekin izandako elkarrizketak ikertzeko, eta Nathalia Heimek Igartubeiti Baserri Museoa.

“Mundua hasi zenean... Pirinioetako mito eta kondairak”, Patrim+ek koproduzitutako lehen erakusketa

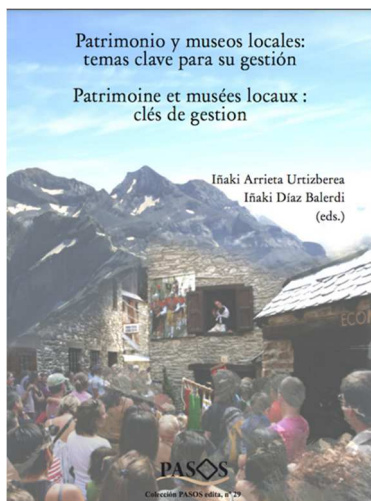
Konfinamendu betean, eta Patrim+ 10 guneek parte hartu zuten elkarlanean, sarea gai izan zen COVID-19 protokoloetara egokitutako erakusketa bat martxan jartzeko, euskarri fisikoak, QR kodeak eta eduki digitalak konbinatuz. Bere diseinua, gainera, bere ibiltaritzan optimizatzen dago. Lau hizkuntzatan - frantsesa, gaztelania, euskara eta katalana- egindako erakusketak Pirinioetako bi isurialdeetako haranetan kontserbatutako ahozko ondarearen aberastasuna eta aniztasuna erakusten ditu, baita mendikate honen kultur batasuna ere..

Gainera, Pirinioetako hainbat eremutan kontaktzen diren mito eta kontakizunei buruzko informazioa biltzeko oinarria izan da. Mito eta kontakizun horiek, aldi berean, liburu batean zehaztuko dira.

Era berean, osasun-larrialdiak berezko dituen zailtasunak gorabehera, proiektuari buruzko bideo bat grabatu zen, oso ikuspegi bisual eta poetikotik sareko zentroak ezagutzera ematen dituen. Proiektuaren lau hizkuntzetan eskura daiteke, Patrim+ proiektuaren YouTubeko kanalean:

<https://www.youtube.com/channel/UCwHvEfQc4QNBfTYPCmuHSw>

Tokiko museoetarako kudeaketa-eskuliburu bat

“Ondarea eta tokiko museoak: kudeatzeko gai giltzarriak” izenburupean, Patrim+ proiektuak eskuliburu bat argitaratu du, landa-eremuetan kokatutako espazioetarako analisi eta tresna praktikoa eskasia arintzen lagundu duena. Funtsezko zentroak dira, baliabide mugatuak izan arren, lurralde-kohesioari eta komunitateen kultura- eta gizarte-dinamizazioari gogor laguntzen baitiete.

Helburua da tokiko museo eta zentroein laguntzea, haien kudeaketa hobetuz eta gizarte-berrikuntzan aurrera eginez.

Euskal Herriko Unibertsitateko (EHU) Iñaki Arrieta Urtizbereak eta Iñaki Díaz Balerdik zuzendu dute eta honako esteka honetan dago eskuragarri:

<http://pasosonline.org/Argitaratuak/pasosoeedita/PSEedita29.pdf>

Teknologia berriak eta irisgarritasuna

Sareak nabarmendu duen alderdi bat landa-ondarearen irisgarritasunerako teknologia berriak erabiltzea da. Horrela, Huescako Hoya Eskualdeak eta Barbastroko Somontano Eskualdeak digitalizazio-ekimenak sortu dituzte. Bestalde, Ayerbeko Udalak errealitate areagotuko app bat garatu du, Ramon y Cajal Nobel saridun aragoiarra bizi izan zen ingurunea ezagutzeko.

Bartzelonako Unibertsitate Autonomoak ere abian jarri ditu Bouseko haitzerako bisita birtualak, Espai Origensen eta Camarasako Parke Arkeologikoan (Lleida).

Pandemiaz harago, Patrim sareko zentroak beren zuzkiduren **irisgarritasuna**, **energia-eraginkortasuna** eta **jasangarritasuna** etengabe hobetzeko lanean ari dira, jardunbide egokiak partekatuz eta ezagutzak trukatzuz.

Horren adibide izan ziren, besteak beste, eraikin zaharretako kultura-ekipoen ekoeraginkortasunean zentratutako jardunaldiak, pandemiaren ondorioz on line egin zirenak, edo Colungo udalerriko Somontano de Barbastro eskualdeak antolatutako Interpretazio Zentroetako eta museoetako irisgarritasunari buruzko jardunaldi praktikoa.

Produktua, ondarea eta lurraldea

Patrim+ erakundearen etorkizuneko ekimenetako bat “Produktu, ondare eta lurraldea” da, non sareak bere eragin-eremuko eskualdeetako eta sailletako tokiko produktuen hautaketa bat hartzen duen, kulturaren eta ingurumenaren kalitatea, benetakotasuna eta iraunkortasuna bereizgarri izango dituen.

Horrela, ondarearen kontzeptua zabaltzen da, gastronomia, artisautza, musika edo ezagutza ez-materialak barne hartzeko. Huescako Hoya eskualdea eta Ayerbeko Udala ari dira ekimena gidatzen.

Eskualde Garapeneko Europako Funtzak (EGEF) finantzatu du proiektua, % 65ean, Interreg V-A Espainia-Frantzia-Andorra programaren bidez (POCTEFA 2014-2020). POCTEFAren helburua Espainia-Frantzia-Andorra mugaldeen integrazio ekonomiko eta soziala indartzea da. Laguntza mugaz gaindiko jardura ekonomiko, sozial eta ingurumenekoetan oinarritzen da, lurralde-garapen iraunkorraren aldeko estrategia bateratuen bidez.

Baterako erronkei aurre egiten dien sarea

2018an sortu zenetik, PATRIM sarea funtsezko sarea da Pirinioetako ondare-zentroen erronka komunei erantzuteko. Amaitzen ari den proiektua beste urrats bat da mugaz haraindiko eremutik tokiko esperientzia indartu eta aberasten duten aliantzetan.

Egindako 15 jardueren, 20 mintegi eta ekimen artistiko eta kulturalen bidez, hamaika bazkideek leku horiek Pirinioetako lurraldearen bi aldeetan metatzen duten ezagutzaz eta esperientziak baliatu ahal izan dira.

Bestalde, PATRIM tresna baliotsua bihurtu da Pirinioetako ondarea zabaltzeko, erakusketa-proiektuen edo online lan-jardunaldien bidez. Gainera, sarea baliagarri izan da irisgarritasunera bideratutako teknologia berriak aztertzeko eta erabiltzeko, PATRIM sarearen barruan funtsezko balioa baita.